

**GILBERT KEITH
CHESTERTON**

**KLUB
NEPOCHOPENÝCH
MUŽŮV**

... menší zločin dokáže občas
zabránit tomu skutečně velkému

EUROPA

**GILBERT KEITH
CHESTERTON**

EUROPA

Vydanie a preklad knihy z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu umenia.

u. fond
na podporu
umenia

LIGA
VÝNIMOČNÝCH
ZVÄZOK 27

Gilbert Keith Chesterton *Klub nepochopených mužov*

Preklad © Ester Demjanová 2025

Redakčná úprava a poznámky © Martin Plch 2025

Návrh prebalu a grafická úprava © Martin Vrabec 2025

Sadzba © Milan Beladič (www.beeandhoney.sk) 2025

Ako dvadsiaty siedmy zväzok edície Liga výnimočných
vydalo © Vydavateľstvo Európa, s.r.o. 2025

Prvé slovenské vydanie

 bee&honey
visual communication

www.vydavatelstvo-europa.sk

ISBN 978-80-8237-036-5

**KLUB
NEPOCHOPENÝCH
MUŽŮV**

NOVINÁROV PROLÓG

Pán Asa Lee Pinion z denníka *Chicago Comet* prehľadal v honbe za pozoruhodným, ba priam notoricky známym grófom Raoulom de Marillacom polovicu Ameriky, celý Atlantický oceán a na dôvažok aj všetky ulice Piccadilly Circus. Pán Pinion totiž chcel do svojich novín získať čosi, čomu sa hovorí „príbeh“. Príbeh napokon aj získal, v novinách ho však neverejnil. Tomu príbehu by totiž nikto neveril, dokonca ani čitatelia novín *Chicago Comet*. Ak by sme ho nazvali bájkou, toto metaforické označenie by ho vystihovalo i v iných smeroch – mohli by sme si napríklad predstaviť, že sa bájne týči ako kostolná veža medzi hviezdami na nebi. Ťažko ho pochopiť či mu uveriť. Pán Pinion sa rozhodol neriskovať zverejnením textu negatívne ohlasy svojich čitateľov. Spisovateľ, ktorý vám prináša tento príbeh, však nemá dôvod pred svojimi vzdelanejšími, duchovne naplnejšími a pobožnejšími čitateľmi pokračovať v jeho mlčaní.

Historika, ktorú si novinár Pinion vypočul, bola naozaj dosť neveriteľná, a to o ňom nemožno povedať, že by bol zvlášť úzkoprsý či názorovo obmedzený. Gróf si rád vyrazil z kopýtka a pri tom zo seba okrem toho kopýtka neraz skoro vyrazil aj dušu; ľahko však bolo uveriť, že nebol až taký zlý, ako sa snažil vyzerať. Aj tými najokázalejšími luxusnými výstrelkami a extravagantnými výmyslami napokon neubližoval nikomu inému len sebe. Áno, možno sa obklopoval skazenými hýrivcami, nikdy tým však nijako nezasahoval do životov nevinných a slušných ľudí. Hádám by sme mohli povedať, že povest' šľachtica bola horšia ako skutočnosť, no ani v skutočnosti sa zd'aleka nejavil v takom svetle, v akom sa objavil v historke vypočutej v ten večer. Príhodu pánovi Pinionovi vyrozprával grófov priateľ a pán Pinion si o ňom pomyslel, že sa veruže správal až príliš priateľsky a že to priateľské správanie priam hraničilo so slabomyseľnosťou.

Usúdil teda, že musí ísť o omyl, o bohapustý výmysel, a nič z toho príbehu v svojich novinách neuvěřnil. Práve kvôli tejto veľmi nepravdepodobnej anekdote stojí gróf de Marillac na začiatku tejto knihy a uvádza štyri príbehy, ktoré sú paralelami na ten jeho.

Novinárovi však na celej veci už od samého začiatku čosi nesesedelo. Dobre vedel, že zastihnúť grófa bude náročné, keďže ten len skákal z jednej spoločenskej akcie na druhú ako taká kobyľka. Neurazil sa, keď mu Marillac povedal, že si naňho našiel len desať minút v priestoroch svojho londýnskeho klubu, pretože ho potom čakala divadelná premiéra a s ňou súvisiaca oslava. Počas tých desiatich minút bol Marillac celkom zdvorilý, odpovedal na pomerne prvoplánové spoločenské otázky, na ktoré chcelo *Chicago Comet* odpovede, a s neskrývanou srdečnosťou predstavil novinárovi troch či štyroch svojich priateľov z klubu, ktorí pri ňom postávali v salóniku, kde zotrvali aj po tom, čo sa gróf rozlúčil a odišiel zo scény.

„Predpokladám, že ten starý chlípnik išiel na tú novú chlípnu hru so všetkými tými novými chlípnikmi,“ povedal jeden z nich.

„Áno,“ zavrčal veľký muž pri kozube. „Odišiel so samotnou autorkou hry, najnezbednejšou postavou zo všetkých. S pani Pragovou. Tá by však dozaista hneď namietala, že ona je predsa ‚umelecká tvorkyňa‘ a žiadna autorka... Tá má totiž priveľa kultúrneho prehľadu a primálo vzdelania.“

„Gróf si premiéru nikdy nenechá ujsť,“ prikyvával druhý. „Možno sa bojí, že tam vtrhne polícia a ďalšie predstavenia zakážu.“

„Čo je to vlastne za hru?“ opýtal sa americký reportér stíšeným hlasom. Bol to mlčanlivý mužiček s podlhovastou hlavou a aristokratickým sokolím profilom. Rozprával omnoho tichšie ako Angličania okolo neho, pôsobil tiež menej strojene.

„*Nahé duše*,“ slabo zastonal prvý muž. „Dramatizácia románu *Panova¹ flauta*, ktorý otriasol celým svetom. Opisuje pochmúrny zápas s neodškriepiteľnými životnými skutočnosťami.“

„A ešte si zabudol, že toto dielo je odvážne, svieže a vracia sa späť k prírode,“ povedal muž pri krbe. „Teraz človek pomaly nepočuje o inom, len o *Panovej flaute*. Flauty by sa mali nechať na hranie deťom.“

„Vieš, že pani Pragová je predsa neskonale moderná, až tak, že sa musí vrátiť k Panovi,“ vysvetľoval druhý. „Nemôže uveriť, že je tento boh mŕtvy.“

„Ja som nadobudol dojem,“ s veľkou námahou si povzdychol väčší muž, „že Pan je nielen mŕtvy, ale ešte nám tu aj hňuje a zasmraďuje celú ulicu.“

Pána Piniona na celej veci najviac miatla práve štvorica Marillacových priateľov. Zjavne išlo o dôvernejších priateľov, na druhej strane však vonkoncom nepôsobili ako osobnosti, ktoré by sa prirodzene priatelili; vlastne bolo zvláštne, že sa vôbec poznali. Sám Marillac bol v mnohom presne taký, ako sa dalo očakávať – nepokojnejší a vyčerpanejší, než vyzeral na krásnych portrétoch, čo bolo v jeho veku a pri jeho nočnom živote celkom prirodzené. Kučeravé vlasy mal stále tmavé a husté, ale špicatú sivú bradu mu viditeľne pretkávala biela farba. Oči mal trochu vpadnuté a v nich úzkostlivejší výraz, než by sa z diaľky mohlo zdať z jeho bujarej gestikulácie a svižného kroku. To všetko k jeho osobnosti v podstate sedelo, skupinka priateľov však do celého obrazu zapadala omnoho menej. Len jeden z nich štyroch sa aspoň istým spôsobom hodil do Marillacovho sveta; držaním tela pripomínal vojenského dôstojníka a v jemných náznakoch sa dalo rozpoznať, že išlo o dôstojníka zahraničného. Bol dohľadka oholený, v tvári mal nezúčastnený výraz. Keď sa zdravil prichodiacemu, nepostavil sa, no čosi na jeho úklone naznačovalo, že keby bol stál, po vojensky by pri pozdrave

---

1 Pan – starogrécky boh prírody, lesov, pastierov a lovcov. Často vyobrazený s hudobným nástrojom zloženým z rôzne dlhých trubiek, ktorému hovoríme syrinx alebo Panova flauta.

zrazil opätky. Ostatní členovia partie boli očividne Angličania a dost' sa navzájom líšili. Jeden z nich bol ten veľký muž pri ko-zube, široké ramená mal zhrbené, no stále mocné. Veľká hlava mu zatiaľ neplešivela, zdobili ju však pásiky pomerne riedkych hnedých vlasov. Zarážajúci na ňom však bol akýsi neopísateľný dojem prachu a pavučín, ktorý zvykne obklopovať mužov so sedavým spôsobom života – povedzme učencov alebo vedcov. Určite však patril k učencom neznámym, metódami a zrejme i svojím vplyvom celkom bezvýznamným; išlo o typ človeka zo strednej vrstvy, ktorého sem od jeho záľub museli dotiahnuť za nohy. Ťažko si predstaviť lepší protipól k takej módnjej hviezde ako gróf. Ďalší muž vyzeral síce ostražitejší, bol však rovnako úctyhodný, neochvejný a nejaké módnje pretvárky mu očividne boli ukradnuté. Bol nízky, zavalitý, s hranatou tvárou a okuliarmi a pôsobil ako obyčajný a zaneprázdnený prímestský všeobecný lekár. Štvrtý z Marillacových zvláštnych dôverných priateľov pôsobil ošumelo. Opotrebované sivé šaty mu na chudom tele viseli, tmavé vlasy a rozstrapkanú bradu mohol nanajvýš tak ospravedlniť výhovorkou, že majú pôsobiť bohémsky. Mal pozoruhodné oči, vyzerali vpadnuto, no paradoxne mu trčali z hlavy ako svetlá na priecestí. Návštevník si uvedomil, že ho neustále priťahujú ako magnety.

Skupina ako celok novinára vyrušovala a miatla. Nešlo len o ten veľký rozdiel v príslušnosti k spoločenskej vrstve, ale skôr o atmosféru triezveho uvažovania, ba dokonca slušnej práce a hodnôt, ktoré akoby neboli z tohto sveta. Všetci štyria sa správali skromne, ba až ostýchavo priateľsky. S novinárom sa dali do reči rovnako, ako by diskutovali s náhodným neznámym kdesi v električke alebo v metre, a keď ho asi o hodinu neskôr zavolali na večeru do svojho klubu, necítil sa pán Pinion vôbec napätý, ako by sa asi cítil, keby sa bol chystal na niektorý z pompéznych lukulských² banketov ich priateľa grófa de Marillaca.

---

2 lukulský – podľa Lucia Licia Luculla (asi 118 – 57 pred. n. l.), rímskeho vojvodcu a mecenáša umenia, ktorý často poriadal mimoriadne bohaté hostiny

Nech už totiž Marillac bral tematiku pohlavia a vedy akoľvek vážne, večeru by bral nepochybne ešte vážnejšie. Bol to známy klasický, priam legendárny epikurejec³ a všetci európski *gurmáni* túto jeho povest' uznávali. Mužiček s okuliarmi im tento fakt letmo pripomenul, keď si sadali k večeri:

„Dúfam, že vás naše skromné pohostenie neurazí, pán Pinion,“ povedal. „Marillac by vás pohostil starostlivejšie a vyberanejšími pokrmami, keby tu bol.“

Američan ho zdvorilo uistil, že večera v ich klube je preňho dostatočne uspokojivá, no dodal:

„Pán gróf teda patrí k tým, ktorí vidia v stolovaní istý druh umenia?“

„Ó, áno,“ odvetil muž s okuliarmi. „Vyberá si vynikajúce jedlá, len je to vždy v nesprávnom čase. A to je zrejme ideálne.“

„Dáva si na stolovaní veľmi záležať?“ opýtal sa Pinion.

„Áno,“ potvrdil druhý. „Jedlá si vyberá veľmi starostlivo... Z môjho pohľadu pri tom nie je ktovieako starostlivý k svojmu zdraviu, no... viete, ja som lekár.“

Novinára stále magneticky priťahovali oči strapatého muža v opotrebovanom oblečení. Ten sa práve zaujato pozeral ponad stôl a ticho, ktoré sa rozhostilo, rozsekol vetou:

„Všetci dobre vieme, že gróf si večeru vyberá veľmi dôsledne. Stavím sa, že princíp, podľa ktorého si ju vyberá, pozná tak jeden z milióna. Ak vôbec.“

„Nuž, ale potom si môžete byť istí,“ povedal Pinion svojím jemným hlasom, „že ako novinár veľmi rád budem práve tým jedným z milióna.“

Muž oproti sa naňho na chvíľu uprene a dost' zvláštne zahľadel a potom vyhlásil:

„Mám sto chutí... Pozrite sa, je vaša zvedavosť čisto novinárska, alebo je aj trochu ľudská? Chcem tým povedať, zaujíma vás, čo vie jeden z milióna aj v prípade, že by ste to tomu zvyšnému miliónu potom nemohli povedať?“

3 epikurejec – milovník pokoja a slasti, bezstarostný pôžitkár

„Ale pravdaže,“ odpovedal novinár, „zvedavý som na všetko, dokonca aj na to, čo mi povedia dôverne. Nerozumiem však, prečo by Marillacov vkus na šampanské a pečené slimáky mal byť nejaké veľké tajomstvo.“

„Nuž,“ odvetil druhý vážne, „prečo si myslíte, že si ich vyberá?“

„Možno mám zlú predstavivosť,“ povedal Američan, „ale najskôr by som ho upodozrieval asi z toho, že si vyberá to, čo má sám rád.“

„Keď sa istého gurmána pýtali, či sa vrátil na obed na lodi, povedal len: *Au contraire*.⁴ Viete, na obed sa môžete na loď vrátiť, alebo ho môžete na tej lodi vyvrátiť.“

Muž s magnetizujúcim pohľadom na okamih prerušil svoj prostoreký prejav a na dlhú chvíľu sa ponoril do hlbokého ticha. Následne zmenil tón hlasu tak veľmi, že to pôsobilo, akoby sa odrazu pri stole ozval ktosi celkom iný.

„V každom historickom období sa ľudia nechajú strhnúť nejakou mániou, ktorá celkom ignoruje prirodzené potreby. Puritáni sa napríklad tvárili, že sa ľudia nepotrebujú tešiť, manchesterskí liberalisti⁵ zasa ignorovali potrebu krásy v ľudskom živote. V ľuďoch – a ak nie vo všetkých, tak vo väčšine určite – drieme potreba, ktorú dnes nie je v móde si priznať ani naplniť. Väčšina ľudí sa s ňou stretla pri prežívaní vážnejších pocitov v mladosti, v niektorých mužoch horí ako plameň až do posledného dychu. Z jej vynucovania sú často obviňovaní kresťania, konkrétne katolíci, no pravda je presne opačná, kresťanstvo ju skôr usmerňovalo a potláčalo, než vynucovalo. Nájdeme ju vo všetkých náboženstvách a v obzvlášť búrlivej a divokej podobe v tých ázijských. Tam sa ľudia sekajú nožmi, vešajú na háky alebo kráčajú životom

---

4 *au contraire* (fr.) – presne naopak

5 manchesterský liberalizmus – spoločný názov pre politické, ekonomické a sociálne hnutia 19. storočia s pôvodom v anglickom meste Manchester. Známe boli najmä myšlienkou, že voľný obchod povedie k spravodlivejšiemu rozdeleniu spoločnosti a k dostupnejším tovarom a službám pre všetkých.

s vyschnutými a odumretými rukami neustále zdvihnutými do vzduchu, ukrižovaní v prázdnote. Máme potrebu robiť veci, ktoré nám nie sú po chuti. Aj Marillac ju má.“

„Čo to preboha...“ začal prekvapený novinár, ale muž sa nenechal prerušiť.

„Skrátka a dobre, ľudia tomu hovoria asketizmus a ide o pochybenie modernity, keď s jeho skutočnou existenciou u vzácné sa vyskytujúcich, no celkom skutočných ľudí nepočítame. Žiť dnes život neustálej strohosti a sebazaprenia, aký žije Marillac, sa v modernej spoločnosti spája s mnohými úskaliaми. Spoločnosť zvládne pochopiť nejaký ten puritánsky výstrelok, napríklad prohibíciu, a to najmä, ak sa týka iných, predovšetkým tých chudobných. No pri mužovi ako Marillac, ktorý sám od seba vyžaduje abstinenciu... Nie vína, ale svet-ských pôžitkov každého druhu...“

„Pri všetkej úcte,“ povedal Pinion najzdvorilejšie, ako vedel, „nikdy by som sa neuchýlil k takej drzosti, že by som vám akokoľvek naznačil, že ste sa zbláznilí. Musím vás ale požiadať, aby ste mi úprimne povedali, či som sa náhodou nezbláznil ja.“

„Väčšina ľudí by tvrdila,“ odpovedal mu, „že blázon je tu Marillac. A možno je to tak. Ak by bola pravda verejne známa, ľudia by si to o ňom dozaista mysleli. Nejde však len o to, aby ho nezavreli do blázince. Svoj pustovnícky ideál skrýva za pôžitkárstvo aj preto, že ide o súčasť jeho ideálu v jedinej znesiteľnej podobe. Najhoršie na tých orientálnych fakíroch zavesených na hákoch je napokon to, že sú toľko na očiach... Vlastne sú kvôli tomu trochu márnomyseľní. A pripadá mi pravdepodobné, že styliti⁶ a niektorí z prvých pustovníkov sa pohrávali s rovnakým nebezpečenstvom. Náš priateľ je však pravý kresťanský pustovník a dobre rozumie rade: „Keď sa ty postíš, pomaž si hlavu a umy si tvár.“⁷ Nikto nevidí, ako drží

---

6 styliti – kresťanskí pustovnícki askéti v Byzantskej ríši

7 Nový zákon, Matúš 6:17-18

pôst. Naopak, ľudia ho vidia, ako hoduje. Až na to, že nechápu, že on len vynašiel nový druh pôstu.“

Pán Pinion z *Chicaga* sa odrazu zasmial. Krátko a prekva-pene, pretože mu práve celý ten vtip došiel.

„Nechcete tým povedať...“ začal.

„Je to celkom jednoduché, no nie?“ odpovedal mu informátor. „Robí si tu hostiny z tých najluxusnejších a najdrahších surovín, ktoré mu ani nechutia. Servíruje presne to, čo neznáša. A takto sa kryje. Nikomu predsa ani nenapadne, že je to cnost-ný človek. Z hnusných ustríc a neželaných *aperitívov* si po-stavil nepreniknuteľnú hradbu. Pustovníka by ste dnes skrátka mali hľadať všade možné, len nie v pustovni. Vo všeobecnosti možno povedať, že sa ukrýva v najnovších luxusných zlatých hoteloch, pretože tam varia najhoršie.“

„Nuž, tak to je vskutku nezvyčajná historka,“ zvrátil Američan obočie.

„Už tomu začínate rozumieť?“ opýtal sa druhý. „Ak si pán gróf nechá priniesť dvadsať rôznych predkrmov a vyberie si z nich akurát olivy, kto by mohol tušiť, že olivy v skutočnosti neznáša? Ak si zamyslene prezrie vínnu kartu a napokon si vyberie nejakú neznámu odrodu rýnskeho bieleho, kto by ho upodozrieval z toho, že sa mu už len pri pomyslení na rýnske víno otvára nožík vo vrecku a že si práve vedome vybral to najodpornejšie rýnske biele víno – ešte aj medzi rýnskymi ví-nami ide o odpad. Ak by – na druhej strane – v hoteli Ritz po-žadoval od obsluhy suchý hrach či splesnivenú kôrku chleba, zrejme by to pútalo pozornosť.“

„Nikdy som vlastne nepochopil,“ povedal muž v bielych okuliároch nepokojne, „prečo to vlastne celé robí.“

Druhý muž sklopil svoj magnetizujúci pohľad a zahľadel sa zahanbene do zeme. Nakoniec pokračoval:

„Ja si myslím, že mu rozumiem, ale neviem, či to dokážem ostatným objasniť. Raz som sa do toho sám v istom smere pus-til a bolo pre mňa takmer nemožné to vysvetliť inému človeku. Neklamným znakom skutočného mystika a askéta tohto druhu

je ale to, že utrpenie chce spôsobiť len sám sebe. Ostatným dopraje také fajčivo a pitivo, aké si len želajú, a ak je to potrebné, pokojne kvôli tomu vyrabuje celý Ritz. V momente, keď by začal do rovnakých vecí nútiť iných, prepadol by sa do bahna znevažovania ostatných a z mystika by sa zmenil na morálneho reformátora.“

Nastalo ticho, v ktorom sa novinár náhle spamätal:

„Ale no tak, toto predsa neobstojí. Marillac si nevyslúžil zlé meno len za hýrenie a hodovanie. To predsa nie je všetko. Prečo je taký posadnutý tými hroznými erotickými hrami? Prečo sa stýka so ženami ako pani Pragová? To mi teda k pustovníckemu životu vonkoncom neseďí.“

Muž oproti pánovi Pinionovi sa usmial a zavalitejší chla-
pík po jeho pravici si neodpustil uchechtnutie.

„Aspoň je teraz nad slnko jasnejšie, že vy ste sa s pani Pragovou nikdy poriadne nestretli.“

„A čo už len na tom záleží?“ chcel vedieť Pinion a tento-
krát sa rozosmiali všetci.

„Niektorí hovoria, že je to jeho teta a že je stará dievka, tak k nej musí byť milý,“ začal prvý muž, no druhý ho chrapľavo prerušil:

„Ona a stará dievka? Ved' vyzerá ako...“

„Presne tak, presne tak,“ pritakal rýchlo prvý muž, „a pre-
čo tak len ,vyzerá', keď už sme pri tom?“

„Ale ved'... tie jej táraniny!“ zastonala jeho priateľ. „A Ma-
rillac ju vydrží počúvať celé hodiny!“

„A tá jej hra!“ dal mu za pravdu prvý. „A Marillac tam
vydrží päť nekonečných dejstiev. Ak už toto nenazvete se-
batrýznením...“

„Už je vám to jasné?“ opýtal sa ošumelý muž s istým vzru-
šením. „Gróf je vzdelaný a kultivovaný muž. Ovláda latinčinu. Logiku si ctí nadovšetko, až do tej miery, že nemá s nelogický-
mi ľuďmi trpezlivosť. A predsa to vydrží. Prežije tam päť alebo
šesť dejstiev *Skutočne modernej intelektuálnej drámy*. V prvom
dejstve ženy už nechcú byť len obdivované, v druhom dejstve

ženy už nechcú byť len umelými kvetinkami, v treťom dejstve ženy už viac nechcú byť hračkami pre mužov a v štvrtom dejstve už ženy nechcú viac byť majetkom mužov – no všetky tie klišé. A stále ho ešte čakajú dve dejstvá, v ktorých ženy nechcú byť zas niečím ďalším, nechcú byť otrokyňami domácnosti ani vyhnankyňami z domova. Už to videl šesťkrát a ani brvou nepohol! Dokonca ho pritom ani nepočuť škriptať zubami! A tie debaty s pani Pragovou! Prvý manžel jej nikdy nerozumel, druhý ju možno aj trochu pochopil, len tretí manžel sa k nej správal, akoby medzi nimi nastalo skutočné porozumenie... a tak ďalej, akoby na nej bolo čomu rozumieť! Viete si asi predstaviť, aké je to počúvať totálneho egoistu. A on ju a podobných bláznov počúva rád.“

„Vlastne by sa dalo povedať,“ prispel veľký muž zadumane svojou troškou do rozhovoru, „že vymyslel moderné pokánie. Pokánie nudou. Vrecovinové odevy a pustovnícke jaskyne kdesi v nehostinnej divočine odrazu modernému človeku vôbec nepripadajú také hrozivé.“

„Takže podľa vás,“ zamyslel sa Pinion, „sa tu naháňam za pôžitkárom, ktorý sa oddáva fantastickým tancom, a miesto toho som narazil len na nejakého pustovníka, ktorý sa stavia na hlavu.“ Odmlčal sa a potom odrazu vykrikol: „A je to vôbec pravda? Ako ste na to prišli?“

„To je dosť dlhý príbeh,“ odpovedal muž sediaci oproti novinárovi. „Vec sa má tak, že raz ročne – na Štedrý deň – si Marillac dopraje poriadnu hostinu. Vtedy je a pije to, čo má naozaj rád. Prichytil som ho takto v jednej hoxtonskej krčme piť pivo a ješ' držky s cibuľou a akosi nás to primälo k dôvernejšiemu rozhovoru. Vy takisto určite rozumiete, že to, čo vám tu hovorím, je len medzi nami.“

„Zverejniť to určite nemôžem,“ odvetil novinár. „Mali by ma za blázna. Ľudia dnes nerozumejú tomuto druhu bláznovstva a celkom ma udivuje, že vy ste voči tomu takí chápací.“

„Nuž, viete, ja som mu tiež o sebe čo-to porozprával,“ vysvetlil druhý. „A našlo sa medzi nami pár podobností. Potom

som ho predstavil svojim priateľom, a tak sa z neho stal vlastne taký predseda nášho malého klubu.“

„Aha,“ povedal Pinion bezvýrazne, „nevedel som, že máte klub.“

„Tak to viete, nás štyroch čosi spája. Všetci štyria sme sa v živote dostali do situácií, keď sme pôsobili omnoho horší, než sme skutočne boli.“

„Veru tak,“ zavrčal pomerne kyslo veľký muž, „všetci sme boli nepochopení. Ako pani Pragová.“

„V našom *Klube nepochopených mužov* však nejakému súženiu neprepadáme,“ pokračoval jeho priateľ. „Všetci sme tu celkom veselí, ak vezmete do úvahy, že nám povest' prznia hrozná a odporné zločiny. Pravda sa má tak, že sa venujeme novému druhu detektívneho vyšetrovania či – ak dovoľíte – detektívnej služby. Nesnažíme sa vypátrať zločiny, ale skryté cnosti. Občas bývajú skutočne rafinovane ukryté, napríklad v Marillacovom prípade. A – ako nám určite rád opáčite – aj my tie svoje cnosti ukrývame priam geniálne.“

Novinár si myslel, že je na spoločnosť bláznov a kriminálnikov privyknutý, no teraz sa mu začala trocha krútiť hlava. „Nepovedali ste ale, že vaša povest' je popretkávaná zločinom? O aký zločin išlo?“

„Nuž, viete, u mňa išlo o vraždu,“ povedal muž vedľa neho. „Ľudia, ktorí ma očiernili, to urobili preto, že údajne s vraždou nesúhlasia. A treba uznať, že ako vrah som zlyhal. Podobne ako vo všetkom ostatnom.“

Pána Piniona to vyviedlo z rovnováhy a pohľadom zablúdil k ďalšiemu z mužov, ktorý veselo nadviazal:

„V mojom prípade išlo o podvod. Pracovný podvod, taký, kvôli ktorému vás vyhodia z práce. Asi ako keď doktor Cook tvrdil, že bol na severnom póle prvý.“

„Čo to má všetko znamenať?“ chcel vedieť Pinion a spýtať sa pozrel na muža oproti, ktorý mu doteraz skoro všetko vysvetľoval.

„Ach, u mňa išlo o krádež,“ povedal konverzačným tónom, „zatkli ma konkrétne za drobnú krádež.“

Nastalo hlboké ticho, ktoré sa ako hustnúci oblak záhadne zhlukovalo nad postavou štvrtého člena klubu. Ten doteraz mlčal. Sedel vzpriamene, strnulo a pôsobil cudzokrajne. Črty súmernej tváre sa mu ani nepohli a pery ani vzdialene nič neartikulovali. V tom náhlom a hlbokom tichu, ktoré ho vyzývalo k vyjadreniu, mu však tvár stuhla ako kameň, a keď ako posledný prehovoril, vďaka cudzokrajnému prízvuku neznel len ako z inej krajiny, no priam ako z inej planéty.

„Spáchal som ‚neodpustiteľný hriech‘,“ povedal. „Ktorému hriechu vyhradil Dante posledný a najnižší kruh pekla, kruh ľadu?“

Všetci naďalej mlčali. Sám si rovnako prázdny tónom odpovedal:

„Zrade. Zradil som štyroch spoločníkov mojej strany a vydal som ich za úplatok vláde.“

Citlivého novinára premkla hrôza. Prvýkrát skutočne cítil, že atmosféra okolo neho zhustla a stala sa zlovestnou. Ešte asi polminúty pokračovalo to ťaživé ticho a potom všetci štyria muži vybuchli do hurónskeho smiechu.

* * *

Príbehy, ktoré potom rozprávali, aby vysvetlili svoje priznania, sú v tejto knihe podané iným spôsobom, pretože sa tak javili vzdialenejším divákovi, a nie tým v centre ich diania. Novinára so záľubou v zvláštnostiach a kuriozitách, ktoré mu život priniesol, však zaujali natoľko, že si ich zaznamenal a potom upravil. Napokon mal pocit, že z jeho honby za okázalým a extravagantným grófom Raoulom de Marillacom predsa len čosi vzišlo. Hoci treba dodať, že to nebolo to, čo očakával.

I. UMIERNENÝ ZABIJAK

Kapitola prvá Pán so zeleným dáždnikom

Novým guvernérom sa stal lord Tallboys, ktorého zvykli prezývať Cylinder Tallboys. Tak veľmi totiž miloval tieto prazvláštne pokrývky hlavy, že ich pod egyptskými palmami nosil rovnako prirodzene ako pod westminsterskými kandelábrami. Naozaj sa s cylindrom na hlave cítil až príliš pohodlne i v krajinách, kde ľudia s ozdobami hlavy – a tým tu myslíme najmä koruny – neboli práve v bezpečí.

Guvernér mal spravovať oblasť, ktorú môžeme s diplomatickou vágnosťou opísať ako pohraničný pás zeme kdesi v Egypte a pre naše účely ju môžeme volať Polýbia. Dnes je to už stará známa historka, vtedy však bolo jeho vymenovanie výnimočná udalosť a mnohí o ňom ešte roky hovorili. Jedného guvernéra zabili a druhý smrti unikol len o vlások, no tento príbeh hovorí len o jednej osobnej, ba priam súkromnej katastrofe.

Cylinder Tallboys bol starý mládenec, predsa však so sebou do Polýbie priviedol rodinu. Mal synovca a dve netere, z ktorých jedna bola zhodou okolností vydatá za zástupcu guvernéra, muža povolaného vládnuť počas dočasného bezvládia po vražde jeho predchodcu. Druhá neter nebola vydatá. Volala sa Barbara Traillová a mohli by sme ju označiť za prvú postavu, ktorá sa zjavila na javisku nášho príbehu.

A bola to naozaj pomerne osamelá a nápadná postava, s vlasmi čiernymi ako vrana, tmavou pokožkou a s krásnou, hoci trocha odmeranou tvárou. Slnko sa skláňalo k púšt-nemu obzoru a ona práve prechádzala do tieňa dlhého nízkeho múrika, jediného úkrytu pred silnými lúčmi. Scéna bola svojráznym príkladom všehochuti typickej pre túto hranicu medzi Západom a Východom. V radovej zástavbe tam vyrástli

vilky pre významných i menej významných úradníkov. Boli nesúmerne rozhodené v priestore, akoby stavitel' pri ich plánovaní špekuloval a špekuloval, až sa prešpekuloval na kraj sveta. Kus Streatham⁸ uprostred ruín Heliopolisu⁹. K takýmto nezvyčajnostiam občas dochádza, keď sa najstaršie krajiny menia na celkom nové kolónie.

V tomto prípade si však mladá žena, ktorej nechýbala fantázia, fantastický kontrast uvedomovala. Každý z týchto domčekov pre bábiky mal vlastné kričky, kvetinové záhony a úzku podlhovastú záhradku, ktorá sa rozprestierala až k spoločnému záhradnému múriku. Práve za týmto múrom viedla hrboľatá cestička lemovaná niekoľkými zošúverenými olivovými krikmi. Za nimi sa v nekonečne strácala obludná piesočná samota. Až v nekonečnej diaľave obzoru sa dal rozoznať nejasný trojuholník, matematický symbol, ktorého neprirodzená jednoduchosť už päťtisíc rokov fascinovala všetkých básnikov a pútnikov. Keď ho človek vidí prvýkrát, podobne ako to dievča teraz, nedokáže sa ubrániť výkriku: „Pyramídy!“

Hneď ako to povedala, jej však do ucha prehovoril hlas, nie hlasný, ale zarážajúco jasný, ktorý zreteľne artikuloval: „V ich základoch je krv a pot; a krv a pot tam budú zas. Z takýchto vecí by sme sa mali poučiť.“

Vyššie sme už objasnili, že Barbare Trillovej nechýbala fantázia. Presnejšie by bolo, keby sme rovno povedali, že ňou prekypovala. Bola si však celkom istá, že si ten hlas nepredstavovala, hoci netušila, odkiaľ prichádza. Na cestičke, ktorá viedla pozdĺž múra do guvernénskych záhrad, bola na prvý pohľad celkom sama. Až potom jej napadlo, že tu je ešte múr samotný.

Rýchlo sa obzrela cez plece a zdalo sa jej, že z tieňa platanu zazrela vyčnievať hlavu. Bol to jediný veľký strom v okolí, poslednú nízku olivu minula asi pred dvesto metrami. Nech

---

8 Streatham – štvrť v južnej časti Londýna

9 Heliopolis – po dlhý čas náboženské centrum starovekého Egypta, dnes súčasť Káhiry